

Käsitööliidu aastateema „Tulest tulnud“ andis meile võimaluse keskenduda tehnikatele ja materjalidele, mis valmivad tule toel. Kärt Summata-veti koostatud raamat „Tulest tulnud“ on oma ala parimate tegijate artiklitest koosnev ülevaatlik kogumik, mis toetab teemat väga otseselt. Kevadel toimunud aastateema konkurss üllatas hea tasemega, võidutööde näitusel ja Mardilaadaks ilmuvas kataloogis on näha erinevad tulest tulnud materjalid ja nende oskuslik rakendamine käsitöös. Siinkohal tänan Seto Käsitöö Kogo, TÜ Viljandi Kultuuriakadeemiat ja Laura Šmidebergat „Tulest tulnud“ teemat toetavate näituste eest Eesti Käsitöö Maja rahvakunstigaleriis.

Suve algust jäävad meile meenutama sisukad käsitööpäevad Tõstamaal, vana tehnika taastamine, noorte ja laste kaasamine ning kogukondlik koostegemine. Koostöö on märksõnaks ka uuele projektile LooTöö. Pilootprojektis osalesid Tartu Kõrgem Kunstikool, OÜ Meifel ja Kodukäsitöö OÜ. LooTöö vahvast tulemusest saad lugeda Teataja kolmandal leheküljel.

Viimastel aastatel on elavnenud kangakudujad: toimuvad suvekoolid, seminarid, infopäevad, sünnivad leiutised ja ilmub erialane kirjandus. Veinika Västrik, Eva-Liis Kriis ja Kadi Pajupuu on tehnikate edasiõpetamise ja innovaatiliste lahenduste pakkumise võtnud oma missiooniks. Suur tänu teile!

Meie järgmised kaks käsitööaastat kannavad pealkirja „Ajatus“. Tunnustame kohalikku materjali, parandis elavaid meistreid ja iidseid tehnikaid. Septembris toimub Tallinna vanalinnas Katariina kirikus näitus „Ajatus“. Kokkuvõtlik teemakäsitlus samanimelises kataloogis ilmub järgmise aasta sügisel ning 2019. aasta novembris tõstatame „Ajatuse“ teema ka rahvusvahelisel konverentsil.

Enne seda kohtume traditsioonilisel Mardilaadal, kus sel korral on meie pea-

Aire Ojalill koob kangast Kadi Pajupuu leiutatud sammuva soaga. Foto Anu Kõnusaar

külaline TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia. Paikkondlikud kohalikke traditsioone tutvustavad omatoodangu- ja jõululaadad on kohe-kohe algamas. Lisaks on kindlasti iga rahvarõivaentusiasti ja rahvusliku moe huvilise sihtkohaks rahva-

rõiva- ja rahvuslike riiete näitused ERMi uues näitusehoones.

Edu ja kordaminekuid!
Liina Veskimägi-Ilste
Juhatuse esimees

Aastateema konkurss TULEST TULNUD

Käesolevast aastateemast inspireerituna kuulutas Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liit välja konkursi „Tulest tulnud“, kuhu olid eelkõige oodatud tööd, mille valmistamiseks on vaja rau-da, vaske, väärismetalle, savi või klaasi – ehk kõvasid materjale, mida just tuli aitab vormida ja taltsutada. Iga autor sai konkursile esitada kuni kolm varem avaldamata tööd. Kõik võistlustööd tuli esitada hiljemalt 12. maiks ning sama kuu lõpus kogunes konkursi „Tulest tulnud“ žürii koosseisus Kärt Summatavet (žürii esinaine), Leo Rohlin (keraamika), Marie-Ann Raun (klaas) ja Tõnu Arrak (metall), et esitatud tööde seast parimad välja valida ja neid premeerida.

Metalli valdkonna preemiad:

I koht – Egge Edussaar-Harak, noa-komplekt „Ussikuningas“

II koht – Helen Sang, hõbedast kaela-nõu „Hingelinnu saladus“

III koht – Irina Bobkova, kaelaehe „Rukkilill“

Keraamika valdkonna esikolmik:

I koht – Maris Willadsen, dekoratiiv-vormid „Mälestuste säilitamine“

II koht – Birgid Silberg, vaas „Draa-koni vili“

III koht – Mait Eerik, anumad „Kaks punast ja valge“

Klaasi valdkonnas andis žürii välja kaks teist kohta ja kolmanda koha:

II koht – Eili Soon, „Kärbsepüüdjad“

II koht – Ave Kruusmaa, „Põlenud härmatis“

III koht – Aleksandra Pavlenkova, vaasid „UH-HUU“

Lisaks võidutöödele otsustas žürii avaldada kiitust ja tunnustust veel kaheksale konkursitöele. Klaasi valdkonnast märkis žüriile ära Eili Soone paberiraskused „Vakad“, Anu Luhti helmekee „Peatage maailm“ ning Laura Šmideberga leekpõleti tehnikas klaasist helme-kee ja kõrvarõngad. Keraamikutest said tunnustuse osaliseks Piret Aavik vaasiga „Kindlam kui kalju“, Marge Tafel-Vaht-ara rakutehnikas kaussidega „Lõke“ ning Kersti Keva dekoratiivvormiga „Puud on hellad“. Metalli valdkonna tööd jäid peale võidutööde silma Toomas Mägi eh-tekomplektiga „Puust pronks“ ning Ang-la Sööt kaelaehtega „Hõbekröll“. Eesti

*Eili Soon võidutöö klaasi kategoorias,
Sandra Urvak foto*

Rahvakunsti ja Käsitöö Liit andis väl-ja eripreemia Kersti Loitele, kes esitas konkursile kamina tulemängust inspi-reeritud kampsuni „Tulekolle“.

Kõigi eelnimetatud töödega said huvilised tutvuda konkursi võidutöö-de näitusel, mis oli avatud 30. maist kuni 19. juunini Eesti Käsitöö Maja Rahvakunstigaleriis. Näituse avamine ja auhindade üleandmine toimus 5. juunil.

Maris Willadsen võidutöö keraamika kategoorias, Sandra Urvak foto

Aastateema „Ajatus“

Aastatel 2018–2019 keskendume kohalikele materjalidele, iidsetele tehnikatele ning pärandis elavatele meistritele. Aastateema pealkirjaks on „Ajatus“ ning fookuses vill, nahk, luu, sarv, puit, tõrv, kasetoht jne.

Kohalikust toorainest materjalid ei ole kahjuks käsitööd tehes enam iseendest mõistetav esimene valik. Miks me vajame tänapäeval kohalikku materjali?

Kuidas me kohalikku materjali väärtustame ja vääristame? Kuidas me valime tehnikale sobivat materjali? Kes on pärandit edasi kandvad meistrid, mil moel me neid tunnustame? Nendele ja teistele teemaga seotud küsimustele loodame ühiselt arutades vastuseid leida.

Aastateema „Ajatus“ kuraatorid on Sigre Anderson, Liis Luhamaa, Ave Mat-

sin, Kristina Rajando ja Andres Rattasepp.

2018. aasta septembris on Katariina kirikus näitus „Ajatus“.

28. septembril 2018 toimub seminar „Ajatus“.

Näitusest ilmub kataloog Ajatus

Käsitööliidu uus ühisprojekt LooTöö

Tuua turule uusi omanäolisi käsitöötooteid, anda kunsti ja disaini õppivatele tudengitele võimalus osaleda ettevõtluses ning pakkuda käsitööettevõtetele kogemust koostööks tulevaste kunstnike-disaineritega – need on alanud ühisprojektile seatud ülesanded.

2017. aasta kevadsemestril valmisid Tartu Kõrgema Kunstikooli tekstiiliosakonna tootearenduse kursusel (juhendaja tekstiilkunstnik Kadi Pajupuu) tekstiiltoodete kavandid. Valikusse jäi viis kavandit. Koostöös osahinguga Meifel viidi tudengite kavandid tootmisse ja nii valmis väike partii köögirätte. Toodangut turustati Kodukäsitöö poodides Tallinnas. Suviseid müüginäitajaid arvesse võttes jäi sõelale kolm kavandit, millega otsustati edasi minna.

Noorte autorite mõtteid sellest, milline kujund seostub sõnadega RAHVAKUNST, EESTI JA KÄSITÖÖ.

Maarja Linsi lõi nostalgianärve köditava mustri, mille tegelaseks on kunagine menutoode – Salvo rahvarõivastes nukk.

Kerli Kurrika kujutluses on see mütolooline ja pisut ilus-hirmutav mustripilv, kus seikleavad ussid, külmkingad ja kratid.

Annika Kiidron joonistas villastes sokkides kalpsavaid muhedaid lambaid.

Mardilaadal esitleme nende kavandite põhjal valmistatud uusi tekstiiltooteid. Juba tootmises olevatele köögirätidele tulevad lisaks tekk, laudlinad, pleed ja pajalapid. Edaspidi on kõiki tooteid võimalik osta Kodukäsitöö poodidest.

Kerli Kurikka loodud müüdimustris tegutsevad külmkingad ja kratid, lendavad maod ja muud kollid. Ei ole igav see köögimaailm. Marilyn Piirsalu foto.

Algus on paljulubav. Käsitööliit on tänulik Tartu Kõrgemale Kunstikoolile ja OÜ Meifelile. Tore, et meiega kaasa mõtlesite ja uuele projektile tugeva alguse aitasite panna.

Kadi Pajupuu on andnud järgmisele kursusele Tartu Kõrgemas Kunstikoolis

uue lähteülesande. Ootame põnevusega tulemusi!

Kutsume meie projektis osalema uusi autoreid ja ettevõtteid. Loodame, et järgnevatel mardilaatadel on võimalus uuteks esitlusteks.

Meistrimärgis Tunnustatud Eesti Käsitöö

Lembe Maria Sihvre sai Tunnustatud Eesti Käsitöö märgise tootesarjale „Rahvuslikud tited“. Kaltsutit on olnud eesti lapse traditsiooniline mänguasi. Lembe on saanud inspiratsiooni vanadest kaltsutit- tedest – enne tööstusliku tootmise ja Barbie-nukku- de ajastut õmbles iga ema oma lapsele ise kodus tite. „Minu tited kannavad eri- nevaid stiliseeritud eesti rahvarõivaid – neid on nii poisse kui ka tüdrukuid. Ja mõnel titel on oma titt kaenlas. Traditsioonilisel kaltsunukul silmi ja suud ei ole, aga minu tited vaa- tavad maailma särasilmil ja neil on heast meelest suu kohe kõrvuni. Sest kaltsutit peab olema üks lõbus tegelane.“

Meistrimärgis anti üle Mardilaadal.

Rahvuslik titt, Lembe Maria Sihvre.

3D kultuurõhtud jätkuvad ja ootavad huvilisi kuulama

Septembris toimus 3D kultuurõhtu kunagise rahvakunstimeistrite koon- dide UKU endiste töötajatega. Mäle- tame hästi UKU kudu- ja tikkijate valmistatud ja kaunistatud lilltikandis kampsuneid, kindaid, sokke ja õhu- lisi sälle. Toodeti ka telgedel kootud seelikuid, vaipu ja sõbasid. Meenutusi UKU aegadest jagas Juhan Kajandu. Kuulajad võtsid ka ise kodust kaasa esemeid, mis on omaaegse UKU töö- tajate poolt valmistatud.

22. novembril on 3D kultuurõhtul kunagise **tekstiilieteljee ARS meist- rid**. Praeguse ARSi maja eelkäija Eesti NSV Kunstifondi Tallinna Kombinaa- di ARS ajalugu ulatub aastasse 1944. Selle koosseisu kuulusid keraamika-, nahkehistöö-, metallehistöö-, teks- tiili-, dekoratiivkudumis-, kujundus- töö- ja monumentaalkunsti- eteljee. Tänapäeval on ARSi maja koosseisus rohkem kui 80 kunstnikku ja loome- ettevõtet.

6. detsembril on kavas **3D: And- rese lugu**. Andres Rattasepp on TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia vilistlane, pärandtehnoloogia magister. Tema eriala on kaseoht kui käsitöömaterjal ning traditsiooniline tohutöö. Meistri soov on kultuurõhtul koos kuulajate- ga mõtiskleda ja arutleda kadunud või kadumise äärel olevate pärandoskuste uurimise, nende taaselustamise va- jaduse ja võimaluste teemal. Kõneks tuleb töö naturaalse, looduslike ma- terjalidega ning materjali hankimise röömul ja mured.

Uuel aastal **24. jaanuaril** räägib rahvarõivameister **Kersti Loite** tee- mal „Rahvarõivahuvist raamatuni“. Kersti on oma magistritöös ning ka igapäevases rahvarõivameistri ametis uurinud põhjalikult Eesti rahvarõi- vaid ning eriti just Virumaa rõivaid. Kultuurõhtul räägib ta kuulajaile oma värske raamatu loo.

14. märtsil 2018 3D-kultuur: Tal- linna Moemaja

Kõik kultuurõhtud toimuvad Tal- linnas aadressil Vene 6 kell 18.00– 19.30 ning on kõigile tasuta. Vajalik etteregistreerimine.

Ilmunud on uus raamat VIRUMAA RAHVARÕIVAD

Oktoobris ilmus Eesti Rahva Muuseumi väljaandena raamat Virumaa rahvarõivastest. 416 leheküljele on koondatud vaid killuke meie esivanemate rikkalikust esemepärandist, mida kanti Virumaal põhiliselt 18.–19. sajan- dil. Raamatu eesmärk on näidata rahvariie- te kandmise traditsiooni mitmekesisust ning sel- le muutumist ja arengut ajas. Sajanditetagusest piduriidest on tänapäeval saanud eelkõige esi- nemis- ja esindusrõivas, mille kandmisel saab tunnetada oma juuri ning näidata end eestla- sena. Siiski on hea teada, et rahvariie- tesse on peidetud ajastule omased reeglid, maagilised märgid ja tähendused.

Raamatust leiab hulgaliselt pilte ja arhiivi- materjalidest ammutatud teavet Virumaa 11 kihelkonna (Haljala, Kadrina, Rakvere, Simuna, Viru-Jaagupi, Viru-Nigula, Väike- Maarja, Iisaku, Jõhvi, Lüganeuse, Vaivara) rahvariie- test. Käsitöövõtteid tundvatele meistritele on lisatud mustreid, skeeme ja juhiseid, mis aitavad esemeid valmistada või on ajalooliste ornamentide ja värvikombinatsioonide kasutamisel loominguliseks inspiratsiooniks.

Kangakudujate tegemisi 2017. aastal

Kangakudumise oskus on saanud viimase kümne aasta jooksul järjest populaarsemaks: igal aastal lisandub uusi huvilisi ning edasijõudnud täiendavad oma teadmisi keerulisemaid tehnikaid õppides. IIDA Käsitöökoolil algab juba üheksas tegevusaasta. Igal suvel toimub Raplamaal Velisel mitu kangakudumise kursust: indigoga lõngade värvimine, loodusvärvidega lõngade värvimine, villa ja vokitööde koolitused. Kangakudumist õpetab Eva-Liisa Kriis, lõngade värvimist, villa ja vokitöid Liis Luhamaa. Aastate jooksul on IIDA Käsitöökooli kogunenud huvitavaid kangastelgesid. Viimaseks leiuks on sada aastat vanad Eestis valmistatud žakaar- ja *dobby*-tüüpi kangasteljed, mille renoveerimist toetas Eesti Kultuurkapital. Uudiseks on ka kursusesari „Köögilood“, mis toimuvad Eva-Liisa enda koduköögis Tallinnas. Eks köögis räägitakse ikka kõige tähtsamaid jutte. Juba on toimunud kursus „Kangakudumise teooria“ ja „Loo kangaid programmis Weavepoint“. 2018. aastal alustab IIDA Käsitöökool köögilugudega. Veebruaris toimub „Kangakudumise algõpetus“ ja aprillis „Kangakudumise teooria“. Suveplaanides on samuti „Kangakudumise algõpetus“. Uus suvekooli kursus on „Lauatelgede valmistamine“. Žakaar-, *dobby*- ja püsttelgedega saab kududa kursusel „Kangakudumise teh-

noloogiad“. Suveks on plaane veelgi ning täpsema info saab 16. novembril algaval Mardilaadal Saku Suurhallis ja pärast laata kodulehelt www.iida.ee.

Sel aastal toimusid teist hooaega kangakudumise suvelaagrid ka Peipsi ääres Veinika Västriku Turgi käsitöötalus. Kuues laagris õpiti erinevaid teemasid: algõpetust, vaibamustrite loomist, villase kanga ja Kodavere mustrite kudumist. Külalisõpetaja Beate Stürmer Saksamaalt õpetas ainulaadset 3D-kangaste kudumistehnikat *crimp weaving*. Turgi käsitöötalus said suvelaagrite vahel oma oskusi täiendada 16 kangakudumise eriala praktikanti Eesti kutse- ja rakenduskõrgkoolidest. Järgmise suve kursuste kohta ilmub info Turgi talu Facebooki lehele.

Abiks algajale kangakudujale andis Saara kirjastus välja raamatu „Koome kaltsuvaiba“, mille autor on Veinika Västriku. Selles on rohkete fotode ja jooniste abil edasi antud juhised lihtsa triibulise kaltsuvaiba kudumiseks: koematerjali lõikamine, lõime rakendamine, kudumine ja viimistlemine.

Septembris külastas grupp Eesti kangakudujaid Rootsis Växjö's toimunud kangakudujate messi VÄV 2017, mis on ühtlasi Põhja-Euroopa kangakudujate kohtumispaik. Kuna Rootsis on käsitelgedel kudumine saanud katkematult areneda, oli eestlastel seal palju uut vaadata nii

töövahendite, erialakirjanduse, materjalide kui ka tehnikate osas. Mitmed messilt alguse saanud tutvused toovad järgmisel aastal Eestisse Rootsi kangakudumise õpetajaid ja ka käsitööturiste.

Nagu tavaks on saanud, tulid oktoobri esimesel laupäeval kangakudujad üle Eesti kokku XV infopäevale, mis seekord toimus Tallinna Kopli Ametikoolis. Päev oli pühendatud uutele ja vanematele leiutistele, mida kangastelgede arendamiseks välja on mõeldud. Kadi Pajupuu tutvustas reguleeritavate piivahedega suga, millega saab muuta lõime suunda ja tihedust kudumise ajal, ning sammuvat suga, mis võimaldab koelõngaga manipuleerida. Eva-Liisa Kriis rääkis žakaar- ja *dobby*-tüüpi kangastelgedest, millega sai sel suvel esimest korda kududa IIDA suvekoolis. Anneli Säre õpetas Jaapani päritolu Saori-telgedel kudumist ning Soomes elav abielupaar Hirojoshi ja Kaori Kojima näitasid, kui mugavaks saab arendada põhjamaiste kiritelgede lõimevahetuse ja kokkupaneku. Tallinnas tegutsev rühmitus Kuldkudujad esitles luksuslikest materjalidest kootud kotte ja kangaid näitusel Vasarelyst Chanelini. Osalejate kaasatoodud kootud kottide näitusel pälvis publiku lemmiku auhinna Liisi Ots Kuressaare Ametikoolis valminud töö eest. Järgmisel aastal toimub kangakudujate infopäev 6.–7. oktoobril Kuressaare Ametikoolis.

Käsitööettevõtja 2017 on Lembe Maria Sihvre

7. oktoobril toimus käsitööettevõtjate forum, sel korral Harjumaal. Päeva alateema oli „Mõisakultuur ja käsitöö“. Päeva esimeses pooles võtsid meid vastu Harjumaa ettevõtjad: Loviise Vaibad, Tiidu Puutöökoda, Anne Tekstiilikoda, Piu Tekstiil jt. Kohtumispaigaks oli Ravila mõis, kus olid väljas kohalike käsitööde näitused. Oma teekonda ettevõtjatena tutvustasid kohalikud Magic Design, käsitöösalong Vaarikas Vahukooriga ning Ardu Huvikeskus. Peaettekanded mõisakultuuri ja käsitöö seostest ajaloos tegid Ly Renter Muinsuskaitseametist ning vabatahtlik pärimusuurija Heli Nurger. Käsitöömüügist tänapäeva tegutsevates mõisaruumides rääkisid Anija mõisa esindajad.

Käsitööettevõtja 2017 Lembe Maria Sihvre. Liina Veskimägi-Iliste foto

Päeva suursündmusena kuulutati traditsiooniliselt välja ka käsitööettevõtja 2017 tiitel. Selle pälvis tekstiilikunstnikust käsitöeline Lembe Maria Sihvre Harjumaalt Keilast. Lembe on väikeettevõtja-meister, kes rõõmustas saadud tunnustuse üle just eelkõige sellepärast, et märgatakse ka mikrotootjaid. Lembe ettevõtte toodab käsitöönukkasid ning kujundab ja tikib mitmesuguseid tekstiile. Ta on ka hinnatud koolitaja, mentor ja rahvarõivaekspert. Lembe Maria Sihvre esitasid käsitööettevõtja stipendiumile Harjumaa käsitöölised.

„Aasta Käsitööettevõtja tiitel on mulle tohutuks auks. Aitäh! Esialgu võttis ikka täiesti sõnatuks. Nüüd, natuke juba harjuma hakates, on kõige tähelepanuväärsem minu jaoks kõigi õnnitlejate määratu hulk. Nii palju häid sõnu! Ühtlasi muidugi kohustab selline tunnustus pingutama – usaldust tuleb ju õigustada. Ja eriti hea meel on mul selle üle, et ka mikroettevõtja võib ennast märgatuna tunda! Käsitööettevõtja olla on uhke tunne!“

Lapitööhuviliste reis Prantsusmaale

Lapitöölisel Prantsusmaal 2017

Septembrikuu keskel toimus Prantsusmaal Alsace'i piirkonnas 23. Euroopa lapitöö kokkutulek (European Patchwork Meeting). Sel aastal käis üritusel inspiratsiooni kogumas ka 30-liikmeline grupp lapitööhuvilisi Jõgevamaalt. Idee külastada festivali sai alguse juba mõned aastad tagasi, kui Katre Arula juhendamisel alustati lapitöökoolitustega Jõgevamaa eri paigus. Kuna huvilisi kogunes koolitustele üle maakonna, siis otsustati ühiselt Jõgevamaa Leaderi projekti toel festivalile sõita. Projekti eestvedaja suure koorma võttis enda peale Vägari Külaseltsi juhatuse liige Agnes Rääk. Reisi korraldas Reieksperit.

Festival oli võimas. Kokku külastati 19 näitust, mis koosnes umbes 1000 lapitööst 36 kunstnikult ja rühmituselt. 4500 m² messialt sai nii hobitegija kui ka professionaal soetada raamatuid, materjale ja töövahendeid. Tutvuti ka piirkonna kultuuri- ja ajaloo, kus ei saanud ei

üle ega ümber võimsast veinikultuurist ja 120 km pikkusest veiniteest.

Aga see ei olnud lihtsalt lõbureis! Iga osaleja sai reisi alguses kätte küsimused, millele näitusi külastades mõelda, ning väikese komplekti kangatükikesi. See oli ülesanne loovuse käivitamiseks. Villasest aluskangast, erinevatest sitsi- ja siidikangastest pidi käsitsi pistetega valmima väike lapitöö ühisteki tarbeks. Kui esimese päeva lõpus sai igaüks seminari käigus rääkida, mis teda festivalil kõige enam kõnetas, siis viimaseks päevaks enne lennukile minekut oli kõigil valminud oma väike loovtöö. Iga tegija tutvustas oma ideed ja selgus, et festival oli kõiki väga tugevalt kõnetanud. Mõne päevaga suudeti lapitööpisikuga nakatada isegi giidi. Temagi valmistas lapikese, millel on auväärne koht ühises lapitöös.

Reisi lõpuks oli saadud tugev annus ilu ja inspiratsiooni.

VII „Käsitöökojad Üle Maa“

Tänavused käsitöökojad 21. oktoobril olid aastate ravis juba seitsmenda. Kokku korraldati 23 eriteemalist käsitöökoda Eesti 12 paikkonnas. Leidus kodasid, kus kooti kangastelgedel kaltsuvaipa, tikiti prosse, kooti kirivööd, meisterdati kaminaroose või valmistati pulgakomme. Korraldati ka õpitubasid, kus lähtuti 2017. aasta teemast „Tulest tulnud“. Näiteks Saue-Jõgisoo Haridusselts ja Varstu Kultuurikeskus korraldasid keraamika

õpitubasid, MTÜ Hüüru Külaselts ja Kiikla rahvamaja saviga seotud käsitöökodasid ning Imavere Rahvamaja ja Eistvere Mõis MTÜ tegid ühiselt sepatöötoa. Avatud olid ka mitmed näitused ja väljapanekud – Narva Keskraamatukogus sai vaadata Narva Pitsi Kooli näitust, Kihnu Muuseumis oli avatud Kihnu vööde näitus ning Maarja-Magdaleena Gildi keldrigaleriis sai külastada fotonäitust „Gild 10“.

Käsitööliidu igapäevast

Sel hooajal pakub Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liit koostöös MTÜga Rahvarõivas rohkem koolitusi kui kunagi varem. Septembrist maini toimub meie koolituskeskuses pea 80 erinevat koolitust! Igal nädalal on mitu eri pikkuse ja raskusastmega kursust või õpituba, mida juhendavad valdkonnas spetsialistid ja praktikud üle Eesti. Leidub nii traditsioonilisi kursusi, näiteks pott- ja kabimütsi valmistamine, tanulintide maalimine ning rahvuslike vestide õmblemine, kui ka tänapäevasemat käsitööd, näiteks vaipade heegeldamine, segatehnikas tikkimine ja nahast etete valmistamine. Pakutavate koolituste nimekiri täieneb pidevalt ja me oleme kindlad, et igaüks leiab nende seast midagi meelepärast. Kõikide koolituste lisainfo ja registreerimine on ERKLi kodulehel: <http://folkart.ee/koolitus/kursused/>.

MTÜ Rahvarõivas eestvedamisel toimub Allikamaja Koolituskeskuses ka rahvarõivakoolitus „Minu rahvarõivas – särgist sõbani“ ning kogunevad rahvarõiva- ja padjaklubi. Viimaste kohta leiab lisainfot aadressilt: <http://www.rahvarõivad.folkart.ee/koolitus>.

Käsitööliidu kontor on aga liikunud uuele aadressile Lühike jalg 6A Tallinnas. Käsitööinimestele on tuttav samal aadressil asuv Allikamaja käsitöökauplus. Tööpäevadel on kontor avatud kell 9–16. Kui plaanite läbi astuda, on siiski kasulik tulekust ette teatada. Kõik käsitööliidu üldkontaktid on endised.

Sepa töötoas kätt proovimas. Foto autor Helje Mets

Infot käsitöökodade kohta sai leida nii Facebooki lehelt nimega Käsitöökojad Üle Maa kui ka meie kodulehelt folkart.ee. Järgmisel aastal toimuvad „Käsitöökojad üle maa“ 20. oktoobril.

4.-5.mai 2018 toimuvad XXIII Käsi- tööpäevad Haapsalus

Haapsalu on mõjutanud läbi aegade paljusid loomeinimesi. Tutvustame Haapsalut ja Läänemaad läbi endisaja ja praeguse käsitöö ning inimeste. Tutvustame põnevaid inimesi, kelle elukaik on viinud Haapsalust ja Läänemaalt eemale, aga käsitöö on nende armastuseks jäänud ka mujal.

Ürituse esimene päev pakub seminare ja kohtumisi ning loomulikult traditsioonilist ühist õhtusööki koos esinejatega. Teisel päeval ootavad teid Haapsalu ja Läänemaa käsitöökojad, muuseumid ning näitused. Esimese päeva üritustel on osalejate arv piiratud, tasud ja täpsema info annab ERKL volikogus.

Korraldajateks on Haapsalu Käsitööselts koos Haapsalu Kutsehariduskeskusega ning Läänemaa Käsitöölise Liiduga.

Maarja-Magdaleena Gild sai 10-aastaseks

Maarja-Magdaleena Gild 2017. Danel Rinaldo foto.

Kümme aastat tagasi otsustasid viis Pärnu Rakenduskunsti Ühingu liiget Herdis Elmend, Kadri Rebane, Tiit Kask, Jüri Soo ja Leili Kokk ühendada jõud eesmärgiga leida Pärnu käsitöölisele võimalus ühiseks loometegevuseks. 13. septembril 2007 asutati MTÜ Maarja-Magdaleena Gild ja seda päeva loetakse gildi sünnipäevaks. 2009. aastal andis Pärnu linnavalitsus käsitöölisele kasutada maja Uus tänav 5, kus tegutsetakse tänaseni.

Nende aastate jooksul on Gildimajas kokku tegutsenud 34 koda. Praegu, 2017. aastal on majas 18 aktiivset ettevõtet. Gildi kodades tegutsevad meistrid eri käsitööaladelt nagu keraamika, tekstiil, klaas, pa-

ber, kangakudumine, viltimine jne. Peale käsitöökodade leiab külastaja majast Eesti disaini ja käsitöö poe ning tervisetoidukohviku, soovijad saavad harrastada joogat või osaleda kunsti- ja muusikaõppes. Avatus on algusest peale olnud Gildimaja üks tähtsaid tunnuseid – huvilised saavad aasta läbi viiel päeval nädalas külastada gildis tegutsevaid kodasid, jälgida meistrite tegevust ja osaleda töötubades. Maarja-Magdaleena Gild on avatud teispäevast reedeni kell 10.30–17.00 ja laupäeval kell 10.00–15.00 Tulge külla!

Rohkem infot: www.maarjamagdaleenagild.ee

Craft Camp 2017 oli osalejaid rekordarv

9.–15. juulil toimus TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia eestvedamisel Olustveres järjekorras neljas rahvusvaheline Eesti käsitööd tutvustav suveülikool Craft Camp. Võrreldes varasemate aastatega oli osalejaid rekordarv: kokku 71 õp-purit. Ka külaliste päritolumaade hulk oli märkimisväärne: kokku oli esindatud 17 riigi ja mitme mandri kodanikud Austraaliast Ameerikani.

Traditsioonilise formaadiga laagris oli igal osalejal võimalik valida neli praktilist õpituba. Kokku sai seekord õppida 21 õpetaja käe all 22 erinevat teemat. Uute menu-teemadena kõitsid laagrilisi Liis Luhamaa taimedega värvimise, Liina Langi Haapsalu pitsikudumise ja Lilian Bristolit kulttikandi õpitoad.

Lisaks õpitubadele toimus ühepäevane meeleolukas kultuurireis, mille sihtkohtadena oli võimalik valida Viljandi, Tartu ja Setomaa vahel. Laagri korraldajad tänavad kõiki osalejaid, õppejõude ja Olustvere abilisi rõhuga koostöö eest. Järgmine laager toimub juba 8.–14. juulil 2018 aastal.

CraftCamp Viljandimaal. Katrin Amft foto.

Rahvarõiva õppepäevad Tõstamaal

Läinud suvel toimusid Tõstamaa mõisas juba kolmeteistkümnendat korda rahvarõiva õppepäevad.

Varasemast teame seda ettevõtmist rahvarõivalaagri nime all. Traditsioonilised asjad käivad enamasti ikka väljakujunenud kava järgi – nii, kuidas aastate jooksul kõige paremini on välja kujunenud. Samas on alati pakkuda ka midagi uut. Seekordne laager toimus reede õhtupoolikul ja laupäeval, aga oli tavapärasest sisutihedam. Reede õhtusse mahtus näituse avamine, loeng ja ühine arutelu. Ka töötubade maht jäi eelnevate aastatega samaks.

Näituse „Kallisvara“ keskmes olid Mariann Kolju valmistatud Lihula rahvarõivakomplekt ja tema suguvõsa pärandvara. Selle aasta alguses oli Mariann oma vanaema aidast Kasarilt Kurgema talust leidnud kirstutäie kenasti pakitud vanu rõivaesemeid: suurräti, tikitud teki, särke, säärepaelu, pottmütse, kangaid jpm. Mariann oli lõpetamas rahvarõivakursust, kus ta valmistas Lihula rõivaid. Rikkaliku ristpistetikandiga särk oli juba valmis ning käsil oli seeliku tikkimine oma kootud kangale. Kursusele tulek oliigi ajendiks hakata rohkem uurima oma

pere lugu ja otsima alles hoitud esemeid. Tema juured on laiali Läänemaal ja ulatuvad Muhussegi. Põnevat uurimistööd ja valmistatavaid rahvarõivaid jätkub seega veel pikaks ajaks ja paljudele lähedastele.

Selliseid toredaid lugusid on rääkida paljudel rahvarõivakursuslasel – kes otsib, see leiab. Iga lugu on veidi omamoodi. Aga ikka on tegemist ajas tagasi minekuga, mis annab võimaluse luua side oma esivanematega käsitöö ja tolleaegse eluolu lahtimõtestamise kaudu. See on ka põhjus, mis toob inimesi pikemale rahvarõivakursustele ja õpitubadesse.

Näitusele toodi vanu seelikuid ja võsid ka kodudest. Kuidas ära tunda ja hinnata, kas leitud esemed kuuluvad perioodi, mil rahvarõivaid ka tegelikult kanti, sellest rääkis oma loengus etnograaf Reet Piiri.

„Millisena näed sina rahvarõiva nõuandekoda oma kodukohas?“ Sellist pealkirja kandis ühine arutelu paikkondlike rahvarõiva nõuandekodade vajalikkusest ja sisust. Mõttevahetust juhtis Viljandi Kultuuriakadeemia magistrant Mareli Rannap, kelle magistritööks on Saaremaa rahvarõiva nõuandekoja loomine.

Laupäeval oli tihe ja tavalisest pikem töötubade päev. Enamik kohalolijaid osales õpitubades juba eelneval aastal, kui sai otsustatud, et suve- ja argirõivaste teemat on seni nii vähe käsitletud, et võiks seda edaspidi jätkata. Nii olidki kavas kaks õmblemise töötuba Silvi Allimanni ja Vilve Jürissoni juhendamisel. Neis sai valmistada linaseid kampsuneid, rüüsid, sitsijakke ja linaseid pükse. Täiesti uus teema oli Ruhnuna naiste vesti õmblemine Külli Vähi juhendamisel. Tegemist on kauni rõivaesemega, mis sobib väga hästi täiendama tänapäevaseidki rõivaid. Traditsiooniliselt toimus tikkimise töötuba Silja Nõuga. Selle järele lihtsalt on osalejatel alati soovi.

Eesti rikkalikul käsitöömaastikul pakutakse väga palju elamuslikke õpitubasid igasuguste tehnikatega tegelemiseks. Valik on väga lai ja tegemist on niiskoolitustega, millele annavad näo ja meeolu huvitavad paigad ja erilised inimesed. Nii on ka kunagine suur rahvarõivalaager Tõstamaal muutnud oma vormi väiksemaks ja hubasemaks ning keskendub nüüd erilistele esemetele ja tehnikatele. Seda joont püüame hoida ka järgmise aasta laagrit ette valmistades.

Rahvarõiva- ja rahvuslike riiete näitused ERM-s

Eesti Rahva Muuseumi mõlemad ajutiste näituste saalid on hetkel rahvarõivaste või nendest mõjutust saanud riiete päralt.

Püsinäituste kõrval paiknevas suures saalis saab näha Reet Piiri kureeritud ja teatrikunstnik Iir Hermeliini kujundatud näitust „Rahvarõivas on norm. Igal aastajaal“.

Sajand tagasi suutis ERM kokku koguda talurahvarõivastuse värvide, mustrite, tavade ja moodside piiritu rikkuse. Aga alles nüüd saame muuseumi uues majas seda vara täies ulatuses eksponeerida. Suur rahvarõivanäitus annab uut inspiratsiooni nii autentsuse taganõudjatele kui ka muistse pärandi ainel uue loojatele. Samas lükkab see ümber mitmeid aegade jooksul kinnistunud eksiarvamusi. Iga eestimaalane saab tunda uhkust aegade jooksul loodud riiete otstarbeku-

se, loojate imelise käsitööoskuse ja rahva loomuliku hea maitse üle.

152 rahvarõivakostüümi pärinevad kõigist Eesti kihelkondadest ja peegeldavad rahvarõivaste mitmekesisust geograafiliselt ja aastaringelt. Näitus on jaotatud aastaaegade järgi neljaks teemaruumiks, kus jutustatakse ja näidatakse rahvarõivast suvel ja talvel, kevadel ja sügisel. Eriti põnevad on harvanähtud talvekasukad!

Seda, mis juhtus, kui rahvariided iga-päevalust kaduma hakkasid, on näha B-sisepääsu poolses näitusesaalis – galeriis. Kuraator Riina Reinvelt on kokku pannud ja teatrikunstnik Liina Unt kujundanud näituse „Kulatänavalt punasele vaibale“. Sellel näitusel on rahvarõivad muutunud juba inspiratsiooniallikaks rõivadisainis. Me oleme harjunud imetlema tippdisainerite kujundatud rahvus-

likke kleite presidendi vastuvõtul – ka selliseid kleite saab näitusel näha – ometi on rahvarõivaainest kasutatud igapäevavõi piduriietuses läbi terve 20. sajandi. Rahvuslik muster on endas alati kandnud sügavat sõnumit – see on olnud osa rahvuslikust propagandast, aidanud vastu panna võõrale ideoloogiale või tõstnud rahvuslikku eneseuhkust ja manifesteerinud eestlaseks olemist.

Näitusel on väljas 134 mannekeeni. Esindatud on neli tähtsat perioodi: Eesti Vabariik kuni 1940. aastani, Nõukogude Eesti, Välis-Eesti ja taasiseseisvunud Eesti. Vanimas osas näeme ka mõnd rahvarõivalt disainrõivale ülemineku komplekti. Varasemate ajajärgude disain on anonüümne ja/või harrastuslik, uusimast perioodist on esindatud juhtivate rõivadisainerite autorilooming.

Suvekoolis värviti isetehtud lõnga

31. juulist 2. augustini tulid Pärnus Nooruse Majas kokku huvilised, kes soovisid õpetust ja praktilist kogemust, kuidas villast lõnga teha. Suvekursuse teema oli „Vill ja värv“. Oma teadmisi ja oskusi jagas õpetaja Liis Luhamaa, kes on ketramise ja loodusvärvidega tegelenud üle kümne aasta.

Praktilise tegevuse käigus kogeti eri villatüüpide omadusi, saadi teada, kuidas valida sobivat kiudu, kuidas villa pesta ja kuivatada. Kui villa kraasimine tuli juba päris hästi välja, hakati saadud heidest kedervarrega lõnga ketrama. Teine päev pühenduti lõnga värvimisele indigoga. Indigo on kaunis püsiv looduslik sinine värv, millega värvimine tundus täiesti maagilisena. Kolmas päev kulus loogilises järjekorras vokiiga tutvumisele ja lõngade korrutamisele.

Ühiselt jäi kõlama osalejate soov, et järgmisel suvel võiks loodusvärvidega lõnga värvimist jätkata ning teada saada, kuidas tekkivad punased toonid. Tore oli tõdeda, et kõik osalejad on moel või teisel seotud villaloomade kasvatamisega. Vahetati kogemusi ja kontakte edaspidiseks suhtlemiseks.

*Suvekooli õpetaja Liis Luhamaa.
Kristi Teder foto*

Rahvarõivaste tuulutamine Tallinnas

Juba kolmandat korda kogunesid rahvarõiva-sõbrad augustikuu viimasel pühapäeval Kadrioru parki Roosimäele rahvarõivaid tuulutama. Rõõm on tõdeda, et ettevõtmine muutub aasta-aastalt populaarsemaks: sel aastal oli kohal juba nii palju rahvast, et toolidki, millel jalga puhata, said otsa. Rahvarõivaid tuli igast Eesti otsast! Ja üha enam tunnevad ürituse vastu huvi ka Eestimaal elavad muud rahvused – sel korral tulid külla ukrainlased, kes meid ka oma lauluga rõõmustasid.

Meeleolu löid Leesikate folkloorirühma pillimehed, lauljad ja tantsijad, kes kandsid samuti erinevaid rahvarõivaid ja neid ka lahkesti tutvustasid.

Suur tänu Reet Piirile, kes tegi osavõtjate rahvarõivaist ülevaate ja juhtis tähelepanu erilistele detailidele, mis iseloomustavad eri paikkondi.

Ja Taevataat õnnistas meid seekord ilusa ilma-ga! Aitäh!

Järgmisel aastal jälle!

VII Lihula lillkirja festival

Lihula lillkirja festivali korraldab Lihula Lilltikandi Selts ja tänavu toimus see juba seitsmendat korda. Lähtusime Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liidu 2017. aasta teemast *tulest tulnud*. Seminar oligi pühendatud sellele teemale. Ehtemeister Keiu Kullas tegi ettekande kihelkondlikest ehetest ning esitles ka oma ehtekollektsiooni. Kaja Kivisalu Lihula Rahvakunstiseltsist tutvustas tikandimotiivide kasutamise võimalusi keraamikas. Ettekannet ilmastas seltsi liikmete Malle Saagi ja Gerli Tüüri kaunis väljapanek.

Festivalile eelnenud nädalal oli Lihula mõisa ruumides avatud viljaka käsitöömeistri Saima Mägi juubelinäitus „Elu käsitööga“, lisaks traditsiooniline tikitud tekkide näitus ja väljapanek eriilmelistest Lihula rahvariideselikutest.

Nagu tavaks saanud, toimusid töötoad nii lastele kui ka täiskas-

vanutele. Sel aastal palusime appi käsitöömeistrid Muhu käsitööselt-sist Oad ja Eed. Tiina Saar, Maris Tamm, Helju Murd, Meeli Kramm ja Asta Sepp õpetasid Muhu tikandiga prossi valmistamist. Lihula tikan-dit ja tuniisipitsi õpetasid Lihula Lilltikandi Seltsi liikmed Ilme Figol ja Mare Kalmurand. Liisi Saare juhendada oli laste töötuba.

Traditsioonilise võistutikkimise võitis Meeli Kramm Muhust.

Päeva lõpetas meeleolukas kontsert: ansambel Nelja Tuule Kotkad võitis hetkega publiku südamed.

Festivali ja näitust külastas üle 360 inimese nii Eestist kui ka Hollandist, Šveitsist, Saksamaalt, Lätist, Leedust, Soomest, Moldovast ja USAst. Eriti suurt heameelt valmis-tab see, et osa külastajaid tuleb igal aastal ikka ja jälle festivalile, olgu siis Pärnust, Tallinnast, Keilast või mujalt.

Eesti ja Soome ühishäitus „Kootud sõprus“

Eesti ja Soome ühishäitus „Kootud sõprus“ toimus 4.–30. oktoobri ni Helsingi kesklinnas asuvas CraftCorneri käsitöögaleriis.

Näituse läbiv teema olid kudumid ja nende erinevad vormid. Oma töid esitlesid Eestist Riina Tomberg ja Külli Jacobson, Soomest Ilona Korhonen ja Kaino. Lisaks näitusele toimusid 20.–21. oktoobril kõigi osalejate juhendamisel töötoad ning valminud kauneid kudumeid oli võimalik kaasa osta *pop-up*-poest.

Riina Tomberg tuli näitusele kollekttsiooniga „Värvid ja varjud“. Kollekttsiooni pealkirja selgitas ta ise järgmiselt: „Värvid on pinnal, kaunistavad ja elavdavad, moodustavad lilli ja marjavähte. Varjud loovad silueti, kuju, mis algab lõikest. Varjud ei vaja ehtimist ega kaunistusi, nad kas on ise või pole.“

Külli Jacobson pani näitusele kirikindad. Kirikinnaste mustrid ehk kirjad on iidne märgisüsteem, mille

paljud tähendused on unustatud, aga osad on teada. Alliteratsioon ja riim, kordused, geomeetria, kujundid ja mustrid – see kõik on kinnas-tesse kootud kodeeritud sõnum.

Muusikateaduse doktorikraadiga Ilona Korhonen (Handu) on kudumiblogi pidav meister. Näitust kaunistasid tema erksavärvilised käsitsi värvitud lõngad. Ilona on juba pikalt tegelenud lõngade värvimisega, tema värvitöökojas valmivaid väikesed värvipartiid, mis muudavad kõik üksikud lõngavihid erakordseteks.

Kaino on kudumeid tootev väikeettevõte. Tema toodang on soomepärase, mudelid silmatorkavad ja lummasid. Orgaanilistest kamm- puuvillastest ja meriinovillastest lõngadest kudumeid valmistab Kaino otsast lõpuni ise oma väikeses Satakuntas asuvas töökojas.

Helsingist liigub häitus edasi Eestisse, kus seda saab näha 2018. aasta aprillis ja mais.

Külli Jacobson ja Riina Tomberg Eestist ning Ilona Korhonen Soomest, kes kõik on häitusel osalevad meistrid

NÄITUSED

14.11–4.12 Laura Šmideberga näitus „Klaashelmed“

Näitus tutvustab Laura Šmideberga uusimat loomingut, mis on valmistatud lampwork-tehnikas. Erilist tähelepanu pööratakse Läti, Eesti ja Soome arheoloogilistest leiukohtadest leitud ajalooliste helmeste rekonstruktsioonidele. Näituse külastajatele tutvustatakse ajaloolisi meetodeid klaashelmeste valmistamisel.

5.12–2.01 Katre Arula näitus „See pole lihtsalt üks keha ...“

Tänapäeva kiirustamise ja kauba ülekülluse ajastul tuleb igaühel teha omaenda õige otsus: kas kiirmood või rätsepakunst? Kas masstöö või aeganõudvad käsitööoskused? Kas moerõivad või ajatud rahvuslikud rõivad? Kas globaalsus või omanäolisus? Kas aeg või raha?

2.01–22.01 Tiia Artla näitus „Lihtne ja soe. Suguvõsa“

„Sokisadu“ koos „fotomustritega“ on kui suguvõsa kokkutulek, kus kõikidel nägudel on midagi ühist, kuid oma väikeste erinevustega lisanduvad uued põlvkonnad ja sugulusastmed. Kõik kudumid põhinevad ühel algideel, millele iga sokipaar lisab oma nüansi. Tehnoloogia on valitud ääretult lihtne ja kasutusel on

vaid värvid, mis seonduvad talvega, mil sooje sokke vajatakse – valge sümboliseerib lund, läikniit jääsära ja oranži eri varjundid talvist päikeseloojangut valgel maastikul.

23.01–12.02 Kose Kunsti ja Käsitöö Seltsi näitus „Tehtud südamesoojusega“

Kose Kunsti ja Käsitööseltsi ülevaatlik juubelinäitus. Kose Kunsti ja Käsitöö Selts koondab Harjumaal Kose piirkonnas kunsti- ja käsitööhuvilisi. Näitusel on väljas eri tehnikates tööd: tekstiil, kudumid, klaasvitraaz, keraamika jpm.

13.02–5.03 Pärnu Muuseumi näitus „Pidurõivad Pärnumaalt“

Näituse korraldaja on Pärnu Muuseum, kes esitleb uut meistritega koostöös valminud rahvarõivaraamatut. Välja on pandud valik Pärnumaa rahvarõivaid tänapäeva meistritelt ning inspiratsioonilikke muuseumist.

6.03–26.03 Vigala Tehnika- ja Teeninduskooli näitus „Vigala raud IX“

Sepatöö eriala tunni- ja lõputööde näitus „Vigala raud IX“ propageerib sepatööd kui iidset ametit, tutvustades tänapäeva sepsiliku idee teostusvõimalusi ja mitme-

külsust ning ameti õppimisvõimalusi Vana-Vigala Tehnika- ja Teeninduskoolis. Sepatöö õpetamisega alustati Vana-Vigalas 2001. aastal ning hetkel kasvavad tulevased sepad meister Joonas Kiri valvsa käe all.

27.03–16.04 Läti rahvakunstistuudio ROTA näitus „Lood soojusest“ („Tales of Warmth“)

Läti rahvakunstistuudio ROTA liikmed on pärit riigi eri piirkondadest. Näitusel tutvustavad nad oma sünnikoha traditsioone, avades piirkondliku tekstiilidisaini olemust – näeb eri värve, mustreid, tehnikaid ja traditsioone. Iga häitusel eksponeeritud tekk jutustab oma sünni- ja päritolulugu.

17.04–7.05 Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liidu ning Soome Käsitööliidu näitus „Kootud sõprus“

Traditsioone ja nüüdisaegset kudumidisaini ühendava häituse korraldavad Soome Käsitööliit ning Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liit. Häituse läbiv teema on inimesi ühendavad kudumid ja nende erinevad vormid. Oma töid esitlevad kaks Eesti ja kaks Soome meistrit.

TOETAJALIHKMED

KÄSITÖÖ

Kodukäsitöö OÜ, rahvuslik käsitöö, 6314076, info@crafts.ee, www.folkart.ee/poed
Viru Käsitöö Salong, rahvuslik käsitöö, 3241587, viru.kasitoo@mail.ee, www.aale.ee
Eesti Esindus OÜ, Eesti käsitöö, kauplused, firmakingid, 6404037, nils@sirelitalu.ee, www.eestiesindus.ee

RAHVARÕIVAD JA RAHVUSLIKUD RÕIVAD

Kodukäsitöö OÜ, Eesti Käsitöö Maja, rahvuslik käsitöö, 6314076, info@crafts.ee, www.folkart.ee/poed
Viru Käsitöö Salong, rahvuslik käsitöö ja rahvarõivad, 3241587, viru.kasitoo@mail.ee, www.aale.ee

TEKSTIIL

Elotroi OÜ, villasest ja linasest tooted, 5065672, elo@elotroi.ee, www.elotroi.ee
Kango Tekstiil OÜ, kangastelgedel kootud tekstiilid, 5061023, kangotekstiil@hotmail.com, www.kangotextile.com
Liliina OÜ, linased kodutekstiilid, 5041420, liliina@liliina.ee, http://www.liliina.ee
Vestra EX OÜ, linased tooted, 5134587, vestraex@hotmail.ee, www.vestra.ee
Võrumaa Ukuharu, naturaalsest linasest käsitööesemed, 7821949, 5659111
Kadipuu OÜ, sisustustekstiil, kujundustööd, 5111711, kadi@pajupuu.com, www.kadipuu.ee
OÜ Ribiniina, gobeläänist tooted, 5155029, marje.vihula@hotmail.ee, www.ribiniina.ee
Linen4me, linasest jm naturaalsest materjalidest sisustustekstiilid, 556 00 233, info@linen4me.com, irina@linen4me.com, www.linen4me.com
Beneri OÜ, linasest kodutekstiilid, 55522515, info@linenforyou.eu, www.linenforyou.eu

KUDUMID

Lõnga-Liisu OÜ, kudumid, 5121214, ylle@longaliisu.ee, www.longaliisu.ee
Ruut ja Triip OÜ, rahvuslikud kudumid, 5111678, ruutjatriip@hotmail.ee, FB: Ruut ja Triip OÜ
Marimirt OÜ, kudumid, 5029134, 56234740, marimirt@hotmail.ee, www.handicrafts.ee
MTÜ Töötuba Ratastel, uus- ja taaskasutus, töötoad, 5034990, triipkoodx@gmail.com, www.ttratastel.ee, FB: ttratastel
Villapai OÜ, eesti maalamba villast laste ja beebide kudumid, 53462209, villapai@villapai.ee, www.villapai.ee
Vill ja vilt, Folte OÜ, vilditud tooted, 56655513, riina.maitus@gmail.com, www.riinamaitus.ee
Vildiveski OÜ, vilditud tooted, 56674671, liina@feltmill.ee, www.feltmill.ee
Hilda Rütter FIE, vilditud tooted, 56660173, hilda.rytter@mail.ee, www.vildimeister.fie.ee
Design Handicraft, vilt ja kudumid, 56226142, 5166736, anukirjad@gmail.com, FB: Disainkäsitöö OÜ

SIID

Aita Rõemus, siid, 58500685, aitaroemus@gmail.com

MÄNGUASJAD

Tiia Mets FIE, keskaegsed nukud, kangast ehted, kujundustööd ja illustratsioonid, 5520348, tiia@tsunft.com, www.tsunft.com

PITS

Hidante OÜ, setu pits, 5534051, ulvekangro@gmail.com
Hestia MTÜ, niplispits, 5089277, angelikanops@hotmail.com, FB: Niplispitsi klubi

PUIT JA PUNUTISED

Artwood OÜ, kadakast suveniirid, 5102102, artwood@artwood.ee, www.artwood.ee
Henry Pähn FIE, kadakapuust tooted, 5076647, henry.pahn@mail.ee, www.hot.ee/haapsalukadakas
Krista Liiv FIE, looduslikust materjalist (vitsad, oksad jm) dekoratiivesemed, 5178968, kristaliiv@hotmail.ee
Liimeister OÜ, puutöö, lambakujulised pingid ja lastekiiged, 56645028, vellokaasen@gmail.com, www.kaasen.ee

Aastateema 2018 – Ajatus

September 2018, näitus „Ajatus“ Katariina Kirikus, Tallinnas

28. september, 2018, seminar „Ajatus“ Tallinnas

Kataloog „Ajatus“ ilmub septembris 2018

Traditsioonilised ettevõtmised

10. veebruar	Volikogu ja Pärandihoidja auhindade üleandmine
4.-5. mai	XXIII Käsitööpäevad Haapsalus
5.-8. juuli	XIX Keskaja päevad Tallinna vanalinnas
29. juuni – 1. juuli	Rahvarõiva infopäev
20.-22. juuli	Rahvakunsti laat Raekoja platsil
26. august	Rahvarõivaste tuulutamine Tallinnas
21. september	Juhtide kool
21. oktoober	VII Käsitöökojad Üle Maa
November	XXII Mardilaat Saku Suurhallis

Käsitööliidu ja meiega seotud sündmused leiad meie kodulehelt
<http://folkart.ee/sundmused/>

Rein Kiviorg FIE, puidust mänguasjad, 5205284

SchefferWood OÜ, puidutööd, suveniirid, laserlõik, 5058654, schefferwood@gmail.com, www.schefferwood.com

KERAAMIKA, PORTSELAN

Helina Tilk OÜ, portselanist ja klaasist lauanõude maalimine, 5651383, helina@tilk.ee, www.helinatilk.com

Roosid ja Okkad, keraamika, 53447638, hedwig@tulik.eu

Tallinna Kunstkeraamika Tehas OÜ, käsitsi valmistatud keraamikatooted alates 1720, 54501777, estonian.ceramic@gmail.com, http://keraamikatehas.ee

KLAAS

Hansaklaas OÜ, vitraaž, klaas, 5026053, hansaklaas@hotmail.com, www.hansaklaas.ee

MariLiisMakusGlassDesign, klaaspärlid (lampwork) ja klaasist ehted, 5100015, mari.makus@gmail.com, www.mariilismakus.com

METALL JA SEPIS

J.T.Casta OÜ, valutehnikas metallmeened ja väikeesemed, 53439613, jtcasta@hotmail.ee

Estonian Design OÜ, hõbeehet, 55 531 600, info@estoniandesign.ee, www.estoniandesign.ee

Sepikoda OÜ, sepi, 5098948, aira@sepikoda.ee, www.sepikoda.ee

LOODUSKOSMEETIKA

Eviteh OÜ, käsitsi valmistatud seep, 56486514, 5043407, info.eviteh@mail.ee

Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liidu paikkondade seitsid ja ühendused ning käsitöö infopunktid (INFO)

Harjumaa ja Tallinn

Rahvakultuurispetsialist Merike Hallik
6150356, 53428822, merike.hallik@rahvakultuur.ee
Harjumaa ja Tallinna Kesksekselts
Tiit Jalakas, 5247284, tiit.jalakas@gmail.com
Harjumaa Muuseum
Riine Kallas, 5252880, riine.kallas@hmk.ee
Kose Kunsti ja Käsitöö Selts
Piret Aavik, 5078055, piret.aavik@gmail.com
Tallinna Käsitöökeskus
Liina Veskimägi-Ilste, 56674671, liina@folkart.ee
Rahvakunsti Klubi, info@rahvakunstiklubi.ee
www.rahvakunstiklubi.ee
Eesti Käsitöö Maja
Silja Nõu, 6314076, silja@folkart.ee
Tallinna Rahvaülikool
6306508 56901707, info@kultuur.ee

Ida-Virumaa

Rahvakultuurispetsialist Erika Kõllo
3321248, 5200943, erika.kollo@rahvakultuur.ee
Ida-Virumaa Käsitööselts MTÜ
Anne Uttendorf, 5547273, anne.uttendorf@gmail.com
Narva Klubi Käsitöö
Olga Kublitskaja, 5531658, olga.kublitskaja@gmail.com
INFO: Jõhvi Kultuuri- ja Huvikeskus
Anne Uttendorf, 5547273, anne.uttendorf@gmail.com

Jõgevamaa

Rahvakultuurispetsialist Pille Tutt
7766395, 5211967, pille.tutt@rahvakultuur.ee
Katre Meistriskoda
Katre Arula, 5513147, katre.arula@gmail.com
www.facebook.com/KatreMeistriskodaPõltsamaa
Käsitööselts
Anne Ütt, 55612312, annettyt@hotmail.ee
www.facebook.com/PoltsamaaKasitooselts

Järvamaa

Rahvakultuurispetsialist Lili Välimäe
3859634, 53439531, lili.valimae@rahvakultuur.ee
MTÜ Kesk Eesti Käsitööselts
Imbi Karu, 56956639, imbi.karu@mail.ee
Silvia Aarma, 5015975, silvia.aarma@gmail.com
INFO: Huviselts Põimik
Ruta Esilas, 3879286, 56207145
MTÜ Eestimaa Sepad
Ain Jepišov, 5244 785, sepad@eestisepad.ee

Läänemaa

Rahvakultuurispetsialist Marju Viitmaa
4725642, 5229831, marju.viitmaa@rahvakultuur.ee
Haapsalu Käsitööselts
Mirje Sims, 5160445, mirje@haapsalusall.ee
www.haapsalusall.ee
Läänemaa Käsitöö Liit
Tiina Ojamäe, 56352591
laanemaakl@gmail.com
INFO: Haapsalu Kutsehariduskeskus
Marju Heldema, 56158119, marju@hkhh.ee

Lääne-Virumaa

Rahvakultuurispetsialist Pilvi Lepiksoo
3258037, 53324118, pilvi.lepiksoo@rahvakultuur.ee
Virumaa Kunsti ja Käsitöö Selts
Kersti Loite, 5143795, kerstiloite@hotmail.com
Jäned Käsitöökeskus
Elo Kallas, 5065672, elo@janeda.ee
MTÜ Loometöö
Luule Nurga, 5287107, luulekodu@gmail.com
www.rahvariided.eu
INFO Virumaa Kunsti ja Käsitöö Selts
Kersti Loite, 3241587, kerstiloite@hotmail.com

Põlvamaa

Rahvakultuurispetsialist Kati Taal
7998943, 58022858, kati.taal@rahvakultuur.ee
Põlva Käsitööklubi
Mare Pöld, 53917587, marepold@gmail.com
http://polvakasitooklubi.blogspot.com/
Räpina Käsitööklubi
Malle Avarmaa, 55602314, malle14@hotmail.ee
INFO Ulve Kangro Meistriskoda
Ulve Kangro, 5534051, ulvekangro@gmail.com
MTÜ Veriora Tsunft
Signe Strohm, info@verioratsunft.ee

http://www.verioratsunft.ee
Räpina Loomemaja
Maiu Vares, maiu@ariabi.ee, 372 5301 0830.
OÜ kagu Kudujad
Küllil Jacobson, kullijacobson@gmail.com
http://kagukudujad.blogspot.com.ee/

Pärnumaa

Rahvakultuurispetsialist Aire Koop
4479768, 55536693, aire.koop@rahvakultuur.ee
MTÜ Maarja-Magdaleena Gild
Liis Luhamaa, 53428318, liisluhamaa@gmail.com
www.maarjamagdaleenagild.ee
Tostamaa Käsitöökeskus
Anu Randmaa, 56682283, anu@folkart.ee
Pärnumaa Rahvakunsti- ja Käsitöökeskus
Birgit Pere, 5076571, birgit.pere@gmail.com

Raplamaa

Rahvakultuurispetsialist Mari Tammar
4841145, 55638048, mari.tammar@rahvakultuur.ee
Käsitööseltsing „Süstik“
Ivi Sark, 5128931, ivi.sark@gmail.com

Setomaa

Kultuurinõunik Aare Hörn
56222348, aare@setomaa.ee
MTÜ Seto Käsitöö Kogo
Ingrit Kala, 56200057, ingrit@setomaa.ee
Sigre Andreson, 56280676, sigre@setomaa.ee
www.kogo.ee
MTÜ Värska Käsitööselts Kirävüü
Ingrit Kala, 56200057, ingrit@setomaa.ee
http://kangakiri.wordpress.com/

Tartumaa

Rahvakultuurispetsialist Astrid Hallik
7305231, 56491696, astrid.hallik@rahvakultuur.ee
Tartu Maanaiste Liit
Urve Kaasik 53412408, maanaine@hotmail.ee
www.tartumaanaisteliit.ee
Tartu Käsitööklubi
Tiina Konsen, 53478479, Tiina.Konsen@raad.tartu.ee
kasitooklubi@gmail.com
MTÜ TuleLoo
Kadri Tomasson, 5113806, tulejaloo@gmail.com
Eesti Rahva Muuseum
Virve Tuubel, 56204979, virve.tuubel@gmail.com

Valgamaa

Rahvakultuurispetsialist Eha Mandel
7666177, 53926891, eha.mandel@rahvakultuur.ee
Valgamaa Rahvakunsti ja Käsitöö Kesksekselts
Marge Tadolder, 56466720, margetadolder@gmail.com
INFO Anni Butiik. 56466720, margetadolder@gmail.com

Viljandimaa

Rahvakultuurispetsialist Kati Grauberg-Longhurst
tel 57871177, kati.grauberg@rahvakultuur.ee
Viljandimaa Rahvakunstiühing
Leida Mägi, 5290617, rahvakunst@hotmail.ee
www.vmrky.ee

Võrumaa

Rahvakultuurispetsialist Maie Pau
53465634, maie.pau@rahvakultuur.ee
MTÜ Aila Näpustuudio
Aila Kikas, 5079920
ailastuudio@gmail.com
Kreutzwaldi muuseumi käsitöötuba
Marika Sepp, 51928199, seppamari@gmail.com
MTÜ Näputüüselts
Karmen Luiga, 5083472, karmenluiga@hotmail.ee
Marge Ojastu, 53932352, margojastu@gmail.com
Vana-Võrumaa käsitöö tsöörrik
Vilve Oja 5541999, vilve.oja@gmail.com

Saared

Hiiumaa rahvakultuurispetsialist Helle-Mare Kömmus
4632192, 5299429, helle-mare.kommus@rahvakultuur.ee
Hiiumaa Käsitööselts
Ain Jepišov, 5244785, hiiukasitoo@gmail.com
www.hiiukasitoo.ee
Kihnu Käsitöö
Maie Aav, 58188094, maie.aav@gmail.com

Muhu käsitööselts Oad ja Eed
Ülle Kuusk, 5177340, yllekuusk@hotmail.ee, oadeed@gmail.com
www.oadeed.ee
Saaremaa rahvakultuurispetsialist Krista Lember
4520525, 5121447, krista.lember@rahvakultuur.ee
Saaremaa Käsitööselts KadakMari MTÜ
Imbi Padar, 5089682, padarimbi@gmail.com
www.facebook.com/kadakmari.ee
Vormsi Käsitöö Selts
Marju Tamm, marjutamm@yahoo.com
Kristina Rajando, 56616395, kristina.rajando@gmail.com
http://bindbongen.blogspot.com/
MTÜ Ruhnu Kultuuriait
Triinu Lamp, 5210113, kultuuriait@ruhnu.ee
http://rosavamsa.blogspot.com/

KOOSTÖÖPARTNERID

KOOSTÖÖPARTNERID

MTÜ Rahvarõivas

rahvarõivad.folkart.ee
Anu Randmaa, e-post: anu@folkart.ee, tel: 56 682 283
MTÜ Käsitöömaailm
Koolituste ja näituste korraldamine
Katre Tamp, e-post: katre@folkart.ee, tel: 51 878 12

Eesti Käsitöö Maja

Pikk 22, Tallinn 10133
Rahvusliku käsitöö müük
Riina Tombergi rahvuslikud kampsunid, Kango Tekstiil,
Lembe Nukutuba

Rahvakunstigalerii

Rahvakunstigalerii näitused
Maiken Mündi, e-post: maiken@folkart.ee

Allikamaja Käsitöö

Lühike Jalg 6a, Tallinn
Rahvusliku käsitöö müük
Koolituskeskus, Rahvarõiva Nõuandekoda

Eesti Käsitöö Kodu

Vene 12, Tallinn
Rahvusliku käsitöö müük, paikkondade
käsitöökeskuste/poodide ja märgi *Tunnustatud Eesti Käsitöö* esitlus

Eesti Käsitöö Vedur

Balti Jaama turg (Kopli 1), Tallinn
Rahvusliku käsitöö müük

Eesti Rahva Muuseum

ERM Sõprade Selts
Rahvakultuuri Keskus
Tallinna Rahvaülikool
TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia
Tallinna Ülikool
Eesti Kunstiakadeemia
Eesti Käsitööõpetajate Selts AITA
Eesti Tööõpetusõpetajate Selts ETS
Eesti Folkloorinõukogu
Fenno-Ugria Asutus
Sihtasutus Kutsekoda

Liikmelisus

Käsitööliit on Vabaharidusliidu, Eesti Folkloorinõukogu,
Väike- ja Keskmiste Ettevõtete Assotsiatsiooni, Euroopa
Rahvakunsti- ja Käsitööföderatsiooni ning Põhjamaade
Käsitööliidu liige.

ERKL juhatus

Liina Veskimägi-Ilste (juhatuse esimees), Liivi Soova,
Ave Matsin, Anu Randmaa, Virve Tuubel, Lembe
Maria Sihvre, Kristina Rajando, Mareli Rannap, Andres
Rattasepp

ERKL töötajad

Liis Burk, tegevjuht, e-post: liis@folkart.ee
Katre Tamp, tegevjuhi kohusetäitja, e-post: katre@folkart.ee

Eesti Rahvakunsti ja Käsitöö Liit

Pikk 22, Tallinn 10133
Kontor: Lühike jalg 6a, Tallinn
e-post: info@folkart.ee
telefon 660 4772, 51 878 12
Korrektor: Hille Saluäär
Kujundus ja trükk: Vali Press